

NKA Zeneművészet Kollégiuma 2017. évi pályázata

Pályázati azonosító: 110133/04914

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Az egyedi komolyzenei hangversenyek megrendezése a Zenei Szemere-szalomban és a Miskolci Kamarazenei Nyár hangversenysorozat keretében c.

pályázati cél megvalósításáról

A két programsorozat célja a 2017/18-as év legjelentősebb zenei jubileumai (Kodály, Dohnányi, Hubay, Debussy) mellett a 19. és 20. századi magyar zene javarészt ismeretlen vagy ritkán játszott alkotásainak újrafelfedezése, szélesebb körben való megismertetése, az arra érdemes részének előadása, azok hazai közéletben betöltött szerepének bemutatása és a 19. századi polgári szalonkultúra felélesztésének szándéka volt. A koncertek egyedülálló légkörét a koncertszerűen is megszólaltatott, 166 éves asztalzongora és a magyar zongoragyártás kiemelkedő alakjának, Beregszászy Lajosnak újonnan felújított zongorája mellett egy Szemere Bertalan életét és korát bemutató kiállítás, valamint a koncertek helyszínéül szolgáló teremben található magyar történelmi arcképcsarnok tette még kivételesebbé. Mindkét sorozat az esedékes évfordulók kapcsán a hagyományos zenei látókör szélesítése mellett egyszerre reprezentálta és ápolta (elsősorban) a hazai zenei értékeket, ezen keresztül megelevenítve a reformkor, a kiegyezés és a dualizmus polgári légkörét. Mindez a város nagy múltú zenei együtteseinek és tagjainak közreműködésével történt; a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjai, együttese mellett a Nemzeti Színház Zenekara, illetve a korábban Miskolcon tanult, jelenleg pedig a Magyar Állami Operaház, illetve a Budapesti Filharmóniai Társaság tagjaiként működő művészek, továbbá olyan kiváló, többszörösen is díjazott előadóművészek meghívásával, akik a magyar zenetörténet hangzó ápolásában szereztek országos elismerésüket.

A támogatott hangversenyek mindegyike az eredeti tematikus címek szellemében valósult meg. Kisebb, egyes fellépők betegsége miatti változások akadtak ugyan (ezeket az egyes programoknál részletezem), de ezek ritkán és nem számottevő mértékben befolyásolták a programok felépítését.

Az első hangverseny (2017. 06. 09.) gróf Széchenyi Istvánnak állított emléket, ahol a koncert elején – tekintettel Arany János születésének bicentenáriumi évfordulójára – a Széchenyi emlékezete c. vers is elhangzott Balázs István, miskolci Nívó-díjas előadó tolmácsolásában.

A koncert a lehető legtöbb oldalról igyekezett megvilágítani Széchenyi alakját, munkásságát, zenei érdeklődését és tragikus halálát követő gyászt az Erkel család, Liszt, Mosonyi, Volkmann, Bihari, stb. művein keresztül. A közönség hálásan fogadta a szinte sohasem hallható zeneművek bemutatását és előadását, melynek sikeréhez nagymértékben járult hozzá a Miskolci Nemzeti Színház énekeseinek színvonalas közreműködése. A koncerten nem történt műsorbeli változás, személyi változás is csupán annyi volt, hogy egy fiatal pályakezdő előadóval gazdagodott a fellépők csoportja, aki az egyes darabok négykezes átiratában közreműködött. A fiatalok bevonásáról és annak szakmai hozadékáról később írok.

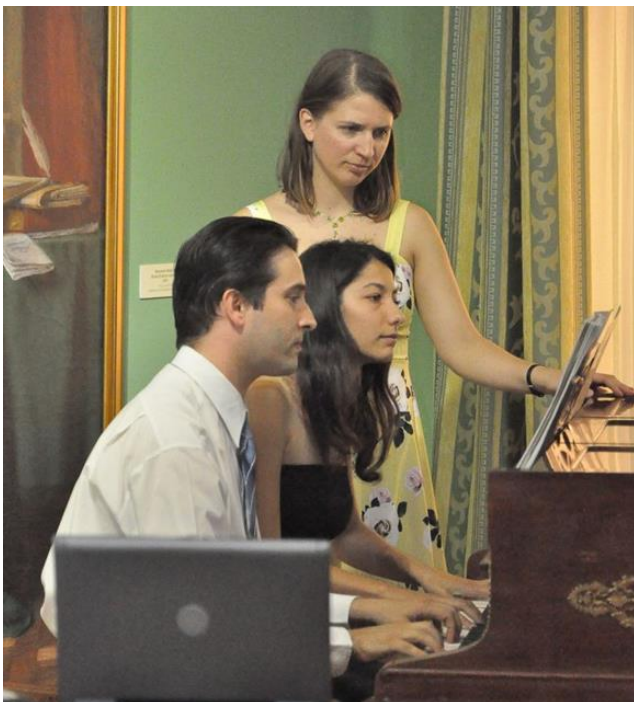

Időrendi sorrendben a Miskolci Kamarazenei Nyár programjai következtek. Augusztus 23-án a verbunkos zene Orfeuszának, a 190 éve elhunyt Bihari Jánosnak életútját elevenítettük

fel a neki tulajdonított zeneművein, valamint korabeli emlékiratokon és beszámolókon keresztül. A program középpontjában Horváth Anikó, Liszt- és Artisjus-díjas (e kor zenéjét hanghordozókon is megőrkítő) művész játéka állt, aki egy 19. századi Beregszászy zongorán játszott, egyes számoknál egykori növendékével, Flach Antalnak négykezes közreműködésével kiegészülve. Előadását most is élénk érdeklődés és közönségsiker kísérte. A koncert gerincét alkotó műsorához a Miskolci Szimfonikus Zenekar és a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézet zenészeinek kamaraprodukciói, továbbá Balázs István, miskolci Nívó díjas előadó felolvasásai csatlakoztak. Az ő produkcióikat is lelkesen fogadta a közönség, amely teljesen megtöltötte a termet. Változás csupán egy gitárdarabbal (Padowetz) kapcsolatban volt, amelynek előadója kézsérülés miatt végül nem tudott fellépni.

Augusztus 24-én a Kiegyezés 150. évfordulójához kapcsolódó program hangzott el, benne a kor meghatározó magyar zeneszerzőivel úgy, mint Liszt, Erkel, Mosonyi, Thern, Mihalovich, Goldmark, Beliczay, Volkmann, Popper, Székely. Különlegességként hangzott el egy női zeneszerző (Gyertyánffy Matild) és Széchenyi Ödön egy-egy műve az őket megillető történetek és anekdoták kíséretében, PPT illusztrációkkal kiegészítve, amiért a közönség egyes tagjai szóban is kifejezték hálájukat. A programban változás nem volt csupán egy-két fiatal fellépő személyében (Vitányi Borbála és Szalovszky Zsófia helyett Sebő Bojana és Nagy Enikő közreműködött). A Miskolci Szimfonikus Zenekar és a Miskolci Nemzeti Színház zenészei mellett a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium tanárai és növendékei is felléptek.

Augusztus 25-én a 80 esztendeje elhunyt világhírű hegedűművész, zeneszerző és tanár, Hubay Jenő életútját és életművének keresztmetszete került bemutatásra, melynek kiemelt vendégművésze Szecsődi Ferenc, Liszt-, Weiner- és Artisjus díjas, Érdemes hegedűművész volt. Rendkívül lendületes és temperamentumos játékaival azonnal megnyerte közönségét, minden előadását vastaps kísérte. Hozzá kapcsolódott Ács Gabriella, fiatal pályakezdő énekművész (Kertesi Ingrid énekművész növendéke) produkciója, melyből Hubay dal- és operaművészete igen sokszínűen bontakozott ki. Kuriózumként hangzott fel Hubay egyik műdala, melyben tárogató használatát írja elő. A hangszer, a szerző szándékainak megfelelően egy másik teremből szólalt meg, így mind a zenemű, mind annak váratlan hatása, szintén lelkes hallgatói reakciókat váltott ki.

Augusztus 26-án az 50 éve elhunyt Kodály Zoltán kedvenc hangszerére, a csellóra írt kamaraművei mellé egykori zeneszerzés tanítványa majd később felesége, Gruber Emma kompozíciói társultak, ezzel idézve fel a köröndi Kodály lakás zenezalonjának egykori szeretetteljes hangulatát. Itt történt egyedül nagyobb változás: az op. 4-es Szonáta betegség miatt sajnos teljes mértékben elmaradt, a Magyar rondó helyett a Marosszéki táncok hangzott el Korompai Ilona zongoraművész-tanár előadásában (nagy sikert aratva beugrásával), míg Lírikus románcnál csak az előadó személye változott. Mindezek ellenére a koncert szintén sikeres volt, ahol a fiatal előadók ismerősei a közönséget is megfiatalították. G. Emma darabjainak előadása pedig igazi felfedezést jelentett mindenki számára.

Augusztus 27-én, a Kamarazenei Nyár zárókoncertjén a 140 éve elhunyt Dohnányi Ernő kamarazenei életművére – benne az elhanyagolt dalciklusaira – emlékeztünk, az európai és magyar vonatkozású műveiből összeállított műsorról, a kamarazene légkörében élő Dohnányi család pozsonyi házi muzsikálásainak emlékképeivel kísérvé. A koncerten egykori miskolci muzsikusok közreműködtek, akik jelenleg a Magyar Állami Operaház kiemelt státuszú művészei. Pályafutásuk és mostani fellépésük egyben városunk zenei képzésének eredményességét is tükrözték. Sem személyi sem programbeli változás nem volt. Jóleső megtapasztalás volt, hogy a szakma (ezzel együtt több programon) is képviseltette magát a közönség sorai között.

Akárcsak az október 13-i *Chopin és a magyarok* c. programon, amely mára elfeledett, de a maguk idején nemzetközi hírnévnek is örvendő zongoraművész-zeneszerzők (Ábrányi, Aggházy Zimay, Joseffy, Filtsch) kvalitásos zenéjében megörökített magyarországi Chopin-kultuszt mutatta be a nagy lengyel komponista eredeti alkotásaival, valamint egy miskolci kötődésű és két magyar származású Chopin tanítvány kompozíciójával kísérve. Az est fénypontja Juhász Tamás zongoraművész volt, aki szintén Miskolcon, majd a Zeneakadémián végezte tanulmányait. A nagyszerű koncert – amely minden változtatás nélkül zajlott le – komoly lendületet adott egy CD elkészítéséhez, amely immár a végső fázisánál tart. Igazi öröm nekünk is, hogy műsorunk hozzájárulhat egy teljesen egyedülálló kiadvány és egy fiatal pályakezdő művész szélesebb körű megismertetéséhez!

A december 15-i, évadzáró Magyar zenés karácsony c. műsor is azzal a céllal lett összeállítva, hogy a sok szép, de javarészt idegen zenemű helyett minél több magyar muzsika kerülhessen ezen a szent ünnepen a fa alá. Itt egy hosszabb kifutású terv kezdete valósult meg, ahol újabb és újabb, javarészt csak kézíratos formában fellelhető magyar zeneművek kerülnének bemutatásra. Nem kevés műről van szó, így ez a sorozat még több alkalmat is megérhetne. A program sikerrel, hiánytalanul és minden személyi változás nélkül zajlott le.

2018. március 15-én a 48/49-es szabadságharc 170. évfordulója kapcsán Kossuth Lajos személyének zenei vonatkozásait mutattuk be, nem csak a hazai alkotók, de számos külföldön keletkezett 100 esztendőnyi válogatott zenei kuriózum kíséretében. Köztük népi és műzenei fogantatású alkotásokkal, kezdve az egyszerű nép- és műdaloktól a szimfonikus alkotások kamarazenei változatáig, helytörténeti vonatkozású zeneművekkel is színesítve azt. Külön kuriózumszámba ment Hemerka Ulriknak a Kossuth-nótát és a Lengyel himnuszt ötvöző nyitánya, amelyből – annak zenei értékét tekintve – célszerűvé vált egy modern kotta megjelentetése is. A koncerten változás csupán a klarinétos személyében volt. Fülep Márk, világjáró fuvolaművész hazatérése és virtuóz játéka igazi megkoronázása lett e hazafias műsornak.

Debussy és a magyarok elnevezéssel az eredetileg május 4-re meghirdetett, majd két nappal korábbra hozott koncert a nagy francia komponista halálának 100. évfordulója alkalmából került megrendezésre, amely a Bartók- és Kodály-kötődések mellett kevésbé ismert magyar vonatkozások bemutatására is vállalkozott. Kiváló előadók szólaltatták meg a műveket: Dr. Réti Balázs, Herencsár Viktória és az Anima vonósnégyes mind nagymértékben járultak hozzá az est sikeréhez. A változatos műsor – annak viszonylagos hosszúsága ellenére – végig elmélyült figyelmet kapott. A programban változás csupán a fuvolista személyét érintette, de ez nem fenyegette a záró kamarazenei produkció sikerét. A műsorban eszközölt kisebb változtatás Debussy hegedűszonátájának I. tétele helyére kerülő Kocsis Átirat lett, amivel a nemrégiben elhunyt művészre emlékeztünk.

Az eddigi és elkövetkező sorozatok megtervezésénél kiemelt szempont, hogy az ifjabb generáció is képviselhesse magát. A felkéréseket örömmel vették és jó volt látni megilletődésüket, amit a lelkes közönség-fogadtatás váltott ki belőlük. A hely és az összeállítás reményeink szerint nemcsak a pályakezdő zenészekre, hanem az általuk meghívott fiatal ismerőseikre is jótékony hatással volt, van és lesz is, akik e koncertek által behatóbban is megismerik saját nemzeti zenekultúrájukat és annak társművészeti, társadalomtörténeti vonatkozásait, ezzel is elősegítve egy egészséges nemzeti öntudatra való ébredés folyamatát. A koncertek műsorát elsősorban zenei ritkaságok teszik ki, amelyek részben az OSZK és a Régi Zeneakadémia Kutatókönyvtárának hozzájárulásával válnak megszólaltathatóvá. A műsorok összeállításához szükséges kutatómunka a magyar zenetörténet feltérképezésében, hangzó megismerésében folyamatosan jó szolgálatot tesz, amire a helyi közönség rendhagyó érdeklődése is bizonyíték. Nagy örömünkre szolgál, hogy hangversenyeink mindegyike jelentős érdeklődésnek örvend és az immár harmadik évadját futó sorozat indulása óta folyamatosan teltházias közönséget teremt. Egyre több azon alkalmak száma, amikor pótszékezní kell és egy párszor már az is előfordult, hogy több embernek haza kellett menni, mert már nem fértek be. Ezt ugyan mi is sajnálunk, de a koncert miliójét – ami szintén vonzereje a koncerteknek – nem szívesen áldoznánk fel egy nagyobb, ugyanakkor ingerszegényebb helyszínért.

A MEGVALÓSULT PROGRAM HELYSZÍNE:

Szemere-kiállítás, Herman Ottó Múzeum Kiállítási Épülete, 3530 Miskolc Papszer 1.

A MEGVALÓSULT PROGRAM IDŐPONTJAI:

2017. június 9. (péntek) 17 óra	SZÉCHENYI EMLÉKEZETE
2017. október 13. (péntek) 17 óra	CHOPIN ÉS A MAGYAROK
2017. december 15. (péntek) 17 óra	MAGYAR ZENÉS KARÁCSONY
2017. augusztus 23. (szerda) 17 óra	A VERBUNKOS ORFEUSZA – BIHARI JÁNOS (1764–1827)
2017. augusztus 24. (csütörtök) 17 óra	A KIEGYEZÉS ÉS KORÁNAK MAGYAR KAMARAZENÉJE
2017. augusztus 25. (péntek) 17 óra	ZENEDÉLUTÁN A HUBAY PALOTÁBAN
2017. augusztus 26. (szombat) 17 óra	A KODÁLY HÁZASPÁR ZENESZALONJÁBAN
2017. augusztus 27. (vasárnap) 17 óra	HÁZIMUZSIKA DOHNÁNYIÉKNÁL

2018. március 15. (csütörtök) 17 óra KOSSUTH A ZENÉBEN

2018. május 2. (szerda) 17 óra DEBUSSY ÉS A MAGYAROK (a szerző halálának 100. évfordulója alkalmából)

A FELLÉPŐ SZÓLISTÁK:

Ének: Ács Gabriella – énekművész, Baranyai Anett, Vajda Éva, Marozsán Zoltán, Kolozsi Balázs, Forgács Péter – a Miskolci Nemzeti Színház énekesei; Bajcsy Bettina – a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium népiének szakos növendéke

Zongora: Horváth Anikó (Liszt- és Artisjus-díjas művész), Dr. Réti Balázs, Csabay Csilla, Nagy Enikő, Juhász Tamás, Flach Antal (művésztanárok), Szűcsné Farkas Zsuzsanna, Flach-Veczán Gabriella (tanárok), Hankó Matild, Mezey Martina, Sebő Bojána (egyetemi és szakgimnáziumi növendékek)

Fúvósok: Novák András – klarinét (a Magyar Állami Operaház művésze), Fülöp Márk – fuvola (Lajtha- és Artisjus-díjas művész), Csabay Zsuzsanna – fuvola (a *Virtuózok* komolyzenei tehetségkutató I. versenyének elődöntőse), Ács Gyula – tárogató (tanár), valamint Hegedűs Dániel – trombita, Kovács Kinga Jusztina – fuvola, Csiki Lilla és Képli Anita – furulya (egyetemi hallgatók), Bárány Zoltán és Kavasánszki Máté – klarinét (művésztanár és növendéke),

Vonósok: Szecsődi Ferenc – Liszt-, Weiner- és Artisjus díjas, Érdemes hegedűművész, a Magyar Állami Operaház művészei: Novák Zita (koncertmester), Ludmány Dénes – brácsa, Balogh Endre (csellószólam vezetője), a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjai: Nyíri Zsolt (koncertmester), Almássy Judit, Bekes Anna, Bíró Marianna, Nádasdi Ferenc, Vitányi Csaba – hegedű, Krajnik Ágoston és Győri Ildikó – brácsa, Blaskovics Bence (szólamvezető) és Gál Szilvia – cselló, Schultz Tamás (szólamvezető) és Keresztfalvi Gizella – nagybőgő, Ferencz Enikő – kürt (szólamvezető), Soós Gábor – hegedűművész, továbbá csellón: Lengyel Laura és Nagy Marianna (tanárok), Korolenko Ilona és Kun Alexandra (egyetemi hallgatók), Miklós Andrea (szakgimnáziumi tanuló)

Herencsár Viktória – cimbalom (Artisjus-díjas művész), Orosz Fanni – gitár (egyetemi hallgató)

A FELLÉPŐ EGYÜTTESÉK:

Allegra vonósnégyes, Anima vonósnégyes, Miskolci Szimfonikus Zenekar kamaraegyüttese

AZ EGYÉB KÖZREMŰKÖDŐK:

Flach Antal – moderátor, vitéz Kardos Katalin és Balázs István (nívódíjas előadóművész) – szavalat